

Bibelstudie over Salme 139. Gratiakirken, søndag d. 15. november 2020, Leif G. Jensen

Kan høres på: <https://www.vivit.dk/praediken/mp3-praediken/SI%20139%202020%20LGJ%20bibelstudie.mp3>

Salme 139 <i>(den autoriserede oversættelse 1992)</i>	Salme 139 <i>(den parafraserede oversættelse 2020)</i>	Noter til brug i gennemgangen af salmen
<p>For korlederen. Salme af David.</p> <p>Herre, du ransager mig og kender mig.</p> <p>² Du ved, om jeg sidder eller står, på lang afstand er du klar over min tanke;</p> <p>³ du har rede på, om jeg går eller ligger, alle mine veje er du fortrolig med.</p> <p>⁴ Før ordet bliver til på min tunge, kender du det fuldt ud, Herre;</p> <p>⁵ bagfra og forfra indeslutter du mig, og du lægger din hånd på mig.</p> <p>⁶ Det er for underfuldt til, at jeg forstår det, det er så ophøjet, at jeg ikke fatter det.</p>	<p>Af David.</p> <p>Herre, du ser ind i mig, ser alt af mig.</p> <p>2 Du ved, hvornår jeg sætter mig og rejser mig, på lang afstand kan du se, hvad jeg tænker.</p> <p>3 Du ved, hvor jeg går, og hvor jeg hviler mig, du ved, hvor jeg går hen.</p> <p>4 Der er ikke et ord på min tunge, som du ikke kender til</p> <p>5 Forfra og bagfra omslutter du mig, du holder din hånd over mig.</p> <p>6 Det er for vidunderligt for mig at forstå, det er alt for stort at forstå.</p>	<p>Gud ser:</p> <p><i>1 Mosebog 16,13: Hagar kaldte Herren, som havde talt til hende, «Du er Gud, der ser». For hun tænkte: «Har jeg virkelig på dette sted set ham, der ser mig?»</i></p> <p><i>1 Mosebog 22,14: Abraham gav dette sted navnet: «Herren ser». I dag kaldes det: «Bjerget, hvor Herren viser sig.»</i></p> <p><i>2 Mosebog 3,7-8: Så sagde Herren: «Jeg har set mit folks lidelse i Egypten, og jeg har hørt deres klageskrig over slavefogederne. Jeg har lagt mig deres lidelser på sinde, og derfor er jeg kommet ned.</i></p> <p><i>Joh 16,22: Også I sørger nu, men jeg skal se jer igen, og da skal jeres hjerte glæde sig, og ingen skal tage jeres glæde fra jer.</i></p> <p><i>Matt 9,36: Da han så folkeskarerne, ynkedes han over dem, for de var vanrøgtede og forkomne som får uden hyrde.</i></p> <p>Vers 4: Indeslutter eller omslutter?</p> <p><i>INDESLITTER: DS 438v2: Ak, jeg kan dig ej undvige, thi du alle vegne står, vil jeg ud på havet stige, om jeg ind i jorden går, om jeg fløj til verdens ende, du mig dog kan se og kende. V3: Jeg bekender for dig, herre, at jeg gjorde ... v4: O, hvad kan den byrde lette. .. angers gråd kan ej udslette v5: O min Jesus, dine vunder, ja en dråbe af dit blod gøre kan det nådens under, at min skade vorder god; derfor hen til dig jeg haster, mig for dine fødder kaster. V6: Dig jeg al min synd vil give, sænk i havets dyb den ned. ..."</i></p> <p><i>OMSLUTTER: Esajas 40,11: ¹¹ Som hyrden vogter han sin hjord, han samler dem med sin arm; han løfter lammene op i sin favn, han leder moderfårene.</i></p> <p><i>5 Mos 33,26-27: ²⁶ Der er ingen som Jeshuruns Gud, der rider hen over himlen for at hjælpe dig; i sin højhed bor han i skyerne, ²⁷ Gud fra ældgammel tid. Men hernede er hans evige arme,</i></p> <p>Gud kender:</p> <p><i>SI 50,11: Gud kender alle fuglene på bjerget ...</i></p> <p><i>Joh 10,29: Mine får hører min røst, og jeg kender dem, og de følger mig. .</i></p> <p><i>ApG 1,24: Du som kender alles hjerter.</i></p>

		<p>Vi kender</p> <p><i>Sl 51,5: David kender sine overtrædelser</i> <i>Sl 19: David kender ikke sine overtrædelser.</i> <i>Sl 91,14-15: Han kender mit navn. Når han råber til mig vil jeg svare ham</i> <i>Joh 17,3: Dette er det evige liv, at de kender dig ...</i></p> <p>Når jeg kun ser og forstår så lidt og måske bedrager mig selv om så meget, kan jeg alligevel vide det afgørende, nemlig hvem jeg er, hvad jeg har gjort, hvem Gud er, og hvad Gud har gjort. Det afsløres i Skriften. Det får mig til at bekende mine synder. Det giver mig tryghed og hvile i Gud.</p> <p>Det får mig til at bede ordene i Salme 139. Her åbner Gud mit hjerte for sig, fordi jeg i evangeliet mærker hans omfavelse.</p> <p>Gensidig kendskab: <i>Joh 10,14: Jeg kender mine får, og mine får kender mig.</i></p> <p>Din hånd: Ezra 7,9: Han havde besluttet at bryde op fra Babylon den første dag i den første måned, og den første dag i den femte måned kom han til Jerusalem, for hans Guds gode hånd var over ham.</p> <p>Joh 10,28-29: og jeg giver dem evigt liv, og de skal aldrig i evighed gå fortabt, og ingen skal rive dem ud af min hånd.</p> <p>Sl 31,6: I dine hænder betror jeg min ånd.</p>
<p>⁷ Hvor skulle jeg søge hen fra din ånd? Hvor skulle jeg flygte hen fra dit ansigt?</p> <p>⁸ Stiger jeg op til himlen, er du dér, lægger jeg mig i dødsriget/graven, er du dér.</p> <p>⁹ Låner jeg morgenrødens vinger og slår mig ned, hvor havet ender,</p> <p>¹⁰ så leder din hånd mig også dér, din højre hånd holder mig fast.</p> <p>¹¹ Siger jeg: «Mørket skal dække mig, lyset blive til nat omkring mig»,</p> <p>¹² så er mørket ikke mørke for dig, natten er lys som dagen, mørket er som lyset.</p>	<p>7 Hvor kan jeg gemme mig for dig, hvor kan jeg flygte hen, så du ikke ser mig?</p> <p>8 Hvis jeg rejser op i himlen, så er du dér hvis jeg går ned i dødsriget/graven, er du også dér</p> <p>9 Hvis jeg låner morgenrødens vinger for at slå mig ned ved det yderste hav,</p> <p>10 så leder din hånd mig også dér, din højre hånd griber fat i mig.</p> <p>11 Hvis jeg siger: "Jeg vil gemme mig i mørket, gøre lyset til nat."</p> <p>12 så ser du gennem mørket, natten er som den lyse dag for dig, nat og dag det samme.</p>	<p>Skjule sig: 1 Mosebog 3,10</p> <p>Tie med sin skyld og nød: Salme 32</p> <p>Stige op til himlen og ned i afgrunden: Rom 10,6-8</p> <p>Fra hav til hav: Amos 8,12</p> <p>Mørket og lyset: Joh 8,12 og 1 Joh 1,4-10.</p>
<p>¹³ Det var dig, der dannede mine nyrer, du flettede mig sammen i min mors liv.</p>	<p>13 Det var dig, der skabte mine nyrer, du vævede mig i min mors mave.</p>	<p>Eksempler på Tak, fordi Gud er vores skaber:</p>

¹⁴ Jeg takker dig, fordi jeg er underfuldt skabt, underfulde er dine gerninger, jeg ved det fuldt ud!

¹⁵ Mine knogler var ikke skjult for dig, da jeg blev formet i det skjulte, blev vævet i jordens dyb.

¹⁶ Da jeg endnu var foster, havde du mig for øje; alle dagene stod skrevet i din bog, de var formet, før en eneste af dem var kommet.

¹⁷ Hvor er dine tanker dyrebare for mig, hvor stor er dog summen af dem, Gud!

¹⁸ Tæller jeg dem, er de flere end sandet, bliver jeg færdig, er jeg stadig hos dig.

14 Jeg takker dig for det vidunderlige, at jeg blev skabt.

Det, du gør, er vidunderligt - det ved jeg meget godt.

15 Mine knogler var ikke skjult for dig, da de blev til i det skjulte, da de blev til, langt ind i mørket.

16 Dine øjne så mig som foster, mine dage var skrevet i din bog, de var bestemt for mig, før en eneste af dem blev til.

17 Hvor er dine planer for mig vidunderlige, Herre, hvor er de mange.

18 Jeg tæller dem, men der er flere end sand, og når jeg er færdig med at tælle, er jeg stadig hos dig.

1 Mosebog 1,26: Gud sagde: «Lad os skabe mennesker i vort billede, så de ligner os! (Gen. 1:26 D92)

1 Mosebog 1, Salme 8: ⁵ *hvad er da et menneske, at du husker på det, et menneskebarn, at du tager dig af det?*

Sl 33,6 og 15: ⁶ *Ved Herrens ord blev himlen skabt, hele dens mangfoldighed ved et pust fra hans mund. ...* ¹⁵ *Han har skabt alle hjerter og giver agt på alle deres handlinger.*

Sl 74,17: ¹⁶ *Din er dagen, din er natten, du har givet solen og månen deres plads.* ¹⁷ *Du har fastlagt landjordens grænser, sommer og vinter har du skabt.*

Sl 86,9: ⁹ *Alle folkeslag, du har skabt, skal komme og tilbede dig, Herre, og ære dit navn.* ¹⁰ *For du er stor, du gør undere, du alene er Gud.* ¹¹ *Vis mig din vej, Herre, så jeg kan vandre i din sandhed, lad mit hjerte alene frygte dit navn.*

Sl 100,3: ³ *Forstå, at Herren er Gud, han har skabt os, og ham hører vi til, vi er hans folk og de får, han vogter.*

Sl 103,14-18: ¹⁴ *For han ved, at vi er skabt, husker på, at vi er støv.*

Salme 104: ³⁰ *du sender din ånd, og der skabes liv, du gør jorden ny.*

Sl 121: Himlens og jordens skaber: Skyggen ved din højre side.

Jer 29,11: Guds planer.

Forsyn, forudbestemmelse: Gud ser alt på forhånd. Gud har også bestemt, hvordan det skal blive for hans børn.

Romerbrevet 8: ²⁸ *Vi ved, at alt virker sammen til gode for dem, der elsker Gud, og som efter hans beslutning er kaldet.* ²⁹ *For dem, han forud har kendt, har han også forud bestemt til at formes efter sin søns billede, så at han er den førstefødte blandt mange brødre.* ³⁰ *Og dem, som han forud har bestemt, har han også kaldet, og dem, han har kaldet, har han også gjort retfærdige, og dem, han har gjort retfærdige, har han også herliggjort.* ³¹ *Hvad er der mere at sige! Er Gud for os, hvem kan da være imod os?* ³² *Han, som ikke sparede sin egen søn, men gav ham hen for os alle, vil han ikke med ham skænke os alt?*

Læg mærke til, hvor disse ord om Guds forsyn og forudbestemmelse i vers 28-31 lander: Nemlig i evangeliet, vers 31-32. Der må vi også lade det lande og hvile, så det ikke skaber uro, men giver os trøst og vished.

Læg også mærke til, at der i vers 28-30 fortælles om, hvad Gud gør. Og der er ikke plads til noget af det, vi gør. Gud frelser os suverænt. Det gør han ved Evangeliet (vers 31-32).

^{D92} **Visdommens Bog 14** *Eller tænk på en, der gør sig klar til en sørejse; når han vil besejle de vilde bølger, påkalder han et stykke træ, som er skrøbeligere end det fartøj, der skal bære ham! ² Fartøjet er jo udtænkt ud fra ønsket om at tjene penge, og visdommen er den bygmester, der har fremstillet det; ³ men det er dit*

		<p><i>forsyn, Fader, der fører det i havn, for du har sørget for, at der selv over havet går en vej, en sikker sti gennem bølgerne. ⁴ Dermed har du vist, at du kan redde fra al fare, så at endog den ukyndige har mod til at gå om bord. ⁵ Du vil ikke, at det, du har skabt i din visdom, skal ligge hen til ingen nytte; derfor betror mennesker deres liv til selv det spinkleste stykke træ, og de kommer velbeholdne frem gennem de brusende bølger på deres spinkle båd. ⁶ For også i begyndelsen, da de hovmodige kæmper gik til grunde, bragte verdens håb sig i sikkerhed på en båd, og styret af din hånd kunne han efterlade verden spiren til en ny slægt. ⁷ Ja, velsignet er det stykke træ, som lader retfærdigheden overleve.</i></p> <p>Tælle: Sl 40,6 og Matt 10,30</p> <p>Hos dig: Sl 73,23; Sl 31,2 og 20-21; Sl 32,7; Sl 36,10; Sl 57,2; Sl 71,1; Sl 130,4</p>
<p>¹⁹ Gid du ville dræbe forbryderne, Gud! Vig fra mig, I mordere!</p> <p>²⁰ De spinder rænker mod dig, de farer med løgn mod dig.</p> <p>²¹ Hader jeg ikke dem, der hader dig, Herre? Væmmes jeg ikke ved dem, der rejser sig mod dig?</p> <p>²² Grænseløst er mit had til dem, de er blevet mine fjender.</p>	<p>19 Jeg beder dig om at dræbe de onde, Herre. Væk med dem, de er blodtørstige.</p> <p>20 De bagtaler dig, lyver om dig.</p> <p>21 Jeg hader jo dem, der hader dig, jeg afskyr dine fjender.</p> <p>22 Mit had mod dem er grænseløst, de er også blevet mine fjender.</p>	<p>David kender Gud som den retfærdige og dømmende, men også som den barmhjertige og tilgivende Gud og Herre.</p> <p>Guds er en straffende Gud: Sl 94,1 – De ti buds afslutning: 2 Mos 20,5-6.</p> <p>Eksempler fra salmerne: Sl 5,6; Sl 9,14; Sl 11,5; Sl 17,9; Sl 25,19; Sl 26,5; Sl 31,5. Se også Lukas 1,71; 6,22;</p> <p>Når vi kender Gud, kan vi også bede som David beder. Det er ikke udtryk for personligt had, men for at vi siger Amen og Ja til, at den gudløse, som forkaster Kristus og frelsen, også vil blive dømt.</p> <p>Denne forbandelse blev brudt af Jesus Kristus, Galaterbrevet 3: ¹³ Kristus har løskøbt os fra lovens forbandelse ved selv at blive en forbandelse for vor skyld -- der står jo skrevet: «Forbandet er enhver, der hænger på et træ» -- ¹⁴ for at velsignelsen til Abraham kunne nå ud til hedningerne i Kristus Jesus, og vi ved troen kunne få Ånden, der var lovet os.</p> <p>Salmerne indeholder også mange vidnesbyrd om, at Kristus bar lovens forbandelse. Salme 22 og Salme 88</p> <p>Jesus siger: Elsk jeres fjender – og overlad straffen til Herren: Rom 12,19; Hebr 10,30-31. I Salme 139 overlader David straffen til Herren.</p>
<p>²³ Ransag mig, Gud, og kend mit hjerte, prøv mig, og kend mine tanker,</p> <p>²⁴ se efter, om jeg følger afgudsvej! Led mig ad evigheds vej!</p>	<p>23 Udforsk mig, Gud, lære mit hjerte at kende, prøv mig af, og kend mine urolige tanker.</p> <p>24 Se, om min vej fører til afguder, led mig på vejen til evigheden.</p>	<p>David beder Gud om at se ind i Davids liv og hjælpe ham.</p> <p>Det gjorde Jesus, da han talte med Peter efter opstandelsen. Se Joh 21,17: "Du ved alle ting ...": Da Jesus minder Peter om fornægtelsen i ypperstepræstens gård og Peters store tanker om sig selv, svarer Peter: "Du kender alt." Peter oplever, at Jesus ransager Peters hjerte og kender ham. Og han erfarer tilgivelsen og kaldet til at tjene som hyrde i kirken.</p>